

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta K 15—
za četrt leta K 7.50
za 1 mesec K 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prtiličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 51

Ptuj, 19. decembra 1920

II. letnik

Našim naročnikom!

Novo leto se bliža, prosimo to-
raj naše cenjene naročnike in in-
serente, blagovolite zaostalo naroč-
nino in inserate pravočasno vpo-
slati in naročitev obnoviti, da se
dopošiljanje lista ne prekine, in da
nam prihranite neljubo opominja-
nje in mnogo zamudnega dela!

Upravnništvo „Ptujskega lista.“

Napeljava elektrike v dravski dolini pod Mariborom
do Varaždina-Premurje in Medjimurje.

Pripravljalni odbor za dobavo elektrike
s sedežem v Ptujju je imel 11. in 12. t. m.
važno sejo v Varaždinu. Storili so se odlo-
čilni sklepi, ki nam zagotavljajo napeljavo
elektrike, ako bodo imeli prizadeti krogi do-
volj zanimanja in razumevanja za to v gospo-
darskem pogledu največjo akcijo na severu
naše države. Radi važnosti in v splošno in-
formacijo prinašamo v celoti zapisnik,
ki se je zapisal o tozadevnih pogojanjih in
ki se glasi:

Z a p i s n i k

zapisan o seji „Pripravljalnega odbora za
dobavo elektrike s sedežem v Ptujju“ in o
tozadevnih pogojanjih z gg. zastopniki elek-
trarne Fala.

Pogajanja so se vršila v sejni dvorani
magistrata v Varaždinu dne 11. in 12. de-
cembra 1920.

Pripravljalni odbor za dobavo elektrike
je sprejel od dveh tvrdk namreč od tvrdke
Siemens-Schuckert-Werke in od tvrdke „Ge-
sellschaft für elektrische Industrie“ naročene
načrte in proračune za elektrifikacijo Dravske
doline pod Mariborom do Varaždina v številni
Prekmurje in Medjimurje.

V dva dni trajajoči seji se je temeljito
razpravljalo o tehničnih in finančnih po-
goyih te velike v interesu našega narodnega
gospodarstva ležeče akcije.

Staro kresalo.

(Nadaljevanje.)

„Je sicer pozno ponoči, ali jaz bi srčno
rad videl princezino vsaj en trenotek!“

Pes je zginil, in prej ko je Imbre mogel
dalje o tem misliti, bil je že pes s prince-
zino pred njim. Ona je sedela na pasjem
hrbtu in spala, ter bila tako ljubezniva, da
je vsakdo videti mogel, da je princezinja.

Vojak se ni mogel zdržati, da bi je ne
poljubil, saj on je bil le vrl vojak.

Nato je zletel pes s princezino nazaj;
ali ko se je zdanilo, prišla sta kralj in kra-
ljica in princezinja jima pripoveduje, kako
je sanjala o psu in vojaku. Ona da je sede-
la na psu in vojak jo je poljubil.

„To bi bila pa res lepa komedija!“
pravi kralj.

Ednoglasno se je ugotovilo:

1. S priklopom na elektrarno Fala zgra-
diti daljnovod za visoko napetost po 46 000
voltov s potrebnimi transformacijskimi štaci-
jami. Posamezni okraji se morajo na ta dalj-
novod priklopiti z vodi srednje napetosti po
15.000 voltov in na te vode srednje napetosti
je potem priklopiti posamezna krajevna om-
režja.

2. Na podlagi detajliranih proračunov se
je ugotovilo, da se imajo pridobiti visoke
glavnice, ki so potrebne za navedeni daljno-
vod in za krajevna omrežja na sledeči način:

Vsaka občina in vsak kraj, ki se priklopi
na to omrežje in ki hoče za svoj okoliš na-
peljati električno energijo za luč in silo, mora
prispevati 1000 K za vsako inštalirano sve-
tilko, 2000 K za vsako inštalirano konjsko
silo, da se na ta način zagotovi glavica za
celotni projekt.

3. Zasigurati si moramo udeležbo elek-
trarne Fala za to akcijo, zagotoviti je pred
vsem potrebne stroške za zgradbo daljnovoda
z visoko napetostjo po 46.000 voltov. Prido-
biti je treba za stvar vsa večja mesta, ki leže
v zgoraj navedenem ozemlju in od katerih
že posedujejo posamezna lastne električne
naprave. Dokumentirati moramo vsestransko
zaupanje v podvzeto stvar. V to svrhu se je
ustanovil garancijski sindikat za
osiguranje delniške glavnice po 25 milijonov
kron in na ta način bi naj bila zajamčena
ustanovitev delniške družbe za proizvodbo
celokupnih projektiranih vodov in celotnega
omrežja. Za sindikat jamči za nabavo v prvi
vrsti potrebne glavnice po 25 milijonov kron
na sledeči način:

S pridržkom privoljenja tozadevnih občin
oz. okrajnih zastopov prevzamejo jamstvo in
sicer okraj Slov. Bistrica z mestno občino
Slov. Bistrica 1,500.000 K.

Okraj Ptuj z mestno občino Ptuj za
2,500.000 K.

Okraj Ormož z mestno občino Ormož za
2,000.000 K.

Mestna občina Čakovec za 2,000.000 K.

Mestna občina Varaždin za 4,500.000 K.

Elektrarna Fala za 12,500.000 K.

4. Ustanovitev te delniške družbe se bo
mogla izvršiti še le tedaj, ko podajo vsi

„Prihodnjo noč naj ena dvornih dam pri
postelji princezinje čuva, da bo videla, ali so
to sanje ali je kaj drugega“, je odredil kralj.

V Imbretu pojavila se je zopet želja,
videti lepo princezino, poklical je psa, ki je
zopet šel po princezino, ter jo hitro nesel
svojemu zapovedniku; ali stara dvorna dama
je ravno tako hitro tekla za psom in prince-
zino. Ko je tedaj videla, v kateri hiši sta
izgininila, si je mislila:

„Zdaj vem, kje da je“ in brž napravila
s kredo na vrata križ. Šla je domov in se
vlegla v posteljo, ali tudi pes je prišel s
princezino. Ko se je pes vrnil k svojemu
vojaku, zapazil je na vratih, kjer je stano-
val, bel križ, vzela košček krede, ter delal
križe po vseh vratih celega mesta. To je bilo
modro storjeno, ker dvorna dama sedaj ni
mogla najti prave hiše, ker križi so bili na-
rejeni po vseh vratih.

(Nadaljevanje sledi.)

okraji oz. vse občine, katere se priklopijo na
daljnovode, tozadevne obvezne izjave in sicer:

a) da se pridružijo akciji;

b) da zasigurajo za vsako priklopljeno
svetilko 1000 K in za vsako konjsko silo 2000 K.

5. Prepušča se popolnoma posameznim
občinam, ali krijejo te obveze, katere morajo
prevzeti, ali z obveznimi izjavami posameznih
odjemalcev ali pa da spravijo te svoje pris-
pevke v obliki posojila.

6. Cena za dobavo električne energije
se bo določila v splošnem po sledečem načelu:

a) za luč od normalne povprečne svetilke

po 25 sveč letni pavšal po 150 K;

b) za kmetijsko silo po 1000 K letno

od konjske sile;

c) sila za malo obrt po 5000 K letno

od konjske sile;

d) za industrijska podjetja po razmerju

izrabe povprečno 7000 K letno od konjske sile.

Za mesta, ki imajo že lastne električne
naprave se bodo sklenili primerni posebni
dogovori. Cene se bodo znižale, ko se zbolj-
šajo naše gospodarske razmere in ko bodo
v splošnem cene padle. Cene so pa določene
tako, da jih ne more doseči kakoršenkoli
parni obrat, ali kak drug motorni obrat.

Z elektrarno Fala se sklenuje pogodba za
celo koncesijsko dobo in se zaveže po tej
pogodbi elektrarna Fala, da bo dobavljala v
kritje celotne potrebe električno energijo in
sicer ne samo za kritje sedaj obstoječe po-
trebe, ampak tudi za vse prihodnje potrebe.
Od časa do časa se ima izvršiti znižanje cen
in sicer v smislu padanja cen vsled zboljšanja
gospodarskih razmer.

7. Radi velike važnosti predležeče akcije
za gospodarski razvoj našega ozemlja se je
sklenilo, da se ima finančni odsek čim preje
obrniti na primeren način do posameznih
okrajnih zastopov in občinskih zastopov v to
svrhu, da podajo ti zastopi obvezne izjave o
svojem pristopu in prispevanju.

8. Finančni odsek se pooblašča, da postavi
primerno osebo, ki se dodeli tajniku, g. dr.
Fermevc-u in ki ima izvršiti vsa potrebna
potovanja v korist te akcije in opravljati
druga preddela po naročilu tajnika.

9. Predležeče načrte obeh tvrdk bo še
proučil g. ravnatelj Droschl in bo podal svojo
strokovnjaško mnenje čim preje v prihodnji
seji pripravljalnega odbora.

Franjo Čuček l. r.

predsednik.

Dr. Iv. Fermevc l. r.

tajnik.

A. Strindbergov „Smrtni ples“ in „Vampir.“

(K predstavama 10. in 11. decembra 1920. v ptujskem mest-
nem gledališču.)

Pisatelj Avg. Strindberg je takole po-
vršno znan kot „sovražnik žensk.“ Res je
sicer, da v njegovih spisih ženske navadno
niso dobre, a njegovo mizogenstvo moramo
pripisovati drugemu činitelju, ne pa kakemu
splošnemu sovraštvu. Strindberg je znan kot
„fanatik resnice“ in sam pravi: „Svet bi se
zrušil, ko bi bili vsi resnično odkriti.“ Zato
je v mnogih svojih spisih odgrnil tudi izpred
lastnega življenja zastor s tako neizprosno

brezobzirnostjo, tako odkrito pokazal svoje napake in zmote, boje in nazore, hrepenenje in želje, da bi njegov najhujši sovražnik ne mogel govoriti v njem slabše (prim. na pr. „Izpoved blaznika“, prevod v let. „Napreju.“)

Brezobzirno odkrivanje resnice je tedaj Strindbergova objektivna stran; glede žensk je morebiti tudi subjektivna, ker je imel v svojih treh zakonih žalostne osebne izkušnje z ženami. Naziranje, da je Strindberg „sovražnik žensk“, je vodilo pri predstavah „Smrtni ples“ in „Vampir“ marsikoga do vprašanja: „Kdo je vampir? Ona ali on?“ Ako pa upoštevamo Strindbergovo objektivnost, se moramo pravzaprav vprašati le: „Kaj je vampir?“ Osebe Alice in Edgar in Kurt, v drugem delu v „Vampirju“ tudi Judita in Alan so namreč le figure, ki izražajo idejo. Po tem prevdanku pa spoznamo, da je „smrtni ples“ življenje samo, kakor je tudi „vampir“ življenje samo, (oziroma zakonsko življenje. Tisto „proketo življenje 25 let“, ki ima človeka „enkrat spodaj, enkrat zgoraj“, je to. Življenje, životarenje dveh zakoncev, boj za vsakdanjo skorjo kruha, obenem pa udajanje svoji senzitivnosti in strasti rodi tak življenski pekel in tako vzgojo, kakor nam jo kaže Strindberg v teh dveh dramah. Očiščenje, odpuščanje sledi šele po smrti, sovraštvo mine šele tedaj, ko so vezi življenja, tega „smrtnega plesa“ raztrgane, ko je „vampir“ nezmožen, da izsesava dušo in telo.

To, rečemo lahko, da je glavna ideja iger samih, ki vsebuje razentega še razna Strindbergova filozofska naziranja o posmrtnem življenju, o eksistenci Boga, o mistični moči pogovora z njim.

Da pa more pokazati to idejo v vsej svoji nagoti, Strindberg v pretirani realitiki ustvari zlasti osebi Alice in Edgarja; prvo kot strastno ženo, osleparjeno od življenja, drugega sicer kot pogumnega in krepkega, časih tudi brezobzirnega, a zaradi življenja, ki mu je že v mladosti vampirsko izsesovalo moči, ne dovolj doslednega. Tragika je v njunem 25 letnem skupnem „smrtnem plesu“; tragika v tem, da je njuno skupno življenje vampir za oba, da sta oba le vodji tega vampirja. Kurt stoji skraja izven njune borbe; a vzlic svoji življenski osvoboditvi postane tudi sam žrtev tega vampirstva, tudi njemu postane „dobro, kar je bilo prej slabo, in slabo, kar je bilo prej dobro“, kakor hitro se preveč približa tej ali oni stranki: Alice ga izsesava duševno, Edgar pa telesno-gmotno. Judita in Alan nastopita skupno pot „smrtnega plesa.“ Pri obeh duševnih parih pa ima poljub na nogo žene še svoj simbolični pomen, ki ga je izrazil Strindberg na drugem mestu z besedami: „(Nesrečni zakon) to pride odtod, da je mož pozabil prvo zapoved in je ženo napravil za svojega boga.“ To je religija človeka, ki daje v najem. (Knjiga ljubezni).

Vzlic njegovi realitiki moramo Strindberga vedno umevati s simboliškega stališča, realitika mu je le sredstvo. A v tej realistični odkritosti, ki skriva globoko mistiko, je njegova veličina.

Strindbergov „Smrtni ples“ in „Vampir“ sta, dasi idejno enotna, v svoji izvršitvi dokaj različna. Pozna se jima, da je drugi ustvarjen po prvem kot njegovo nadaljevanje, in potem ko je položil v prvo Strindberg več idejne sile, pa manj zrazit tehnike, ko je v „Vampirju“ ta bolj izvedena, idejna sila pa ni podčrtana tako krepko.

V teh dveh igrach so nam mariborski igralci s svojim 5. in 6. gostovanjem let. sezone podali izredni užitek. Dobro znamenje za ptujsko gledališko publiko je, da je bilo gledališče obakrat polno — znamenje, da se temu občinstvu lahko nudijo v modernih dramah izraženi najtežji problemi in se jih ne naveliča.

Ravnatelj Nučič vobče ljubi moderno; dokaz dosedanji repertoar, ako odštejemo „Španska muha“, Iv. Cankar „Kralj na Betajnovi“, Schönherrjeva „Zemlja“ in sedaj Strindberg. Tupatam se sicer čujejo glasovi po čem „lažjem“, a ta repertoar nam že

poskrbi ruska družba „chat noir.“ Zato nam ne bo presedal ne Iv. Cankar ne Strindberg, in če se ravnateljstvo odloči za g. Hauptmanna ali Sudermanna, za Ibsena ali Bjorsona, tudi ne. Vmes med „težkim“ pa bi radi spoznali tudi slovenske in jugoslovanske novitete in dobrine.

O proizvodbi Strindberga, ki pač zahteva prvovrstnih moči, nam ne preostaja dosti besed; občo kritiko je izreklo že občinstvo samo s svojim skromnim priznanjem igralcem. Kot slučajni poročevalec bi le omenil, da ima g. Železnik vse predpogoje, da postane ljubljenec tukajšnjega občinstva. G. Nučič je bil tudi v vlogi Edgarja preudarni, vedno korektni rutiniran igralec, ki mu ne spodrsne nikjer v dozdej prikazanih vlogah, g. Skrbinška pa smo po treh njegovih nastopih spoznali za umetnika, ki zasleduje v svoji igri smoter ustvarjanja (njegovo afektuoznost tupatam stavimo na rovaš njegove osebnosti.) Ga. Bukšegova je bila po svojih igralskih sposobnostih brezhipna, gđc. Podgorska v Strindbergu brez primere s prejšnjimi svojimi nastopi. Sposobnosti, zmožne dobrega razvoja, je pokazal gosp. Mikuletič kot poročnik. P. Flerè.

Gospodarstvo.

Združenje vinogradnikov Jugoslavije. Dne 4. decembra t. l. so se zbrali na poziv Vinarskega in sadjarskega odseka Maribor Slov. kmetijske družbe, zaupniki vinogradov iz cele Jugoslavije v Zagrebu, da se posvetujejo o združenju vseh vinogradnikov v močno organizacijo v svrhu zaščite celokupnega vinarstva. Nujna potreba organizacije se je od vseh strani povdarjala ter se je naposled sklenilo ustanoviti čimpreje »Zvezo vinogradnikov Jugoslavije.« Da bo ta zveza lažje in smotrenije delovala, se je sklenilo razcepiti jo v pokrajinske oddelke (Pokrajinske zveze vinogradnikov), katere tvorijo Krajevna ali Okoliška vinarska društva, ki bodo podlaga celi organizaciji. Zgradba organizacije bo sledeča: V vinarskem okolišu, čigar gospodarski interesi stremijo proti eni gotovi točki (na pr. v vsakom okolišu današnjih kmetijskih podružnic, ki se nahajajo v vinorodnih okrajih) se ustanovi krajevno vinarsko društvo. Vsa krajevna vinarska društva ene pokrajine (n. pr. Slovenije) tvorijo pokrajinsko zvezo vinogradnikov in vse pokrajinske zveze vkup, centralno zvezo vinogradnikov. Okoliška (krajevna) vinarska društva upravljajo (vodijo) od članov izvoljeni odbori: pokrajinske zveze, pokrajinski odbori, ki obstojijo iz delegatov krajevnih vinarskih društev: centralno zvezo pa centralni odbor, ki obstoji iz delegatov pokrajinskih zvez vinogradnikov. Na ta način je zasiguran vpliv in sodelovanje vsakega posameznega vinarskega društva v pokrajinski in centralni zvezi v vseh važnih vprašanjih vinogradništva. Zveza bo tudi izdala svoje strokovno glasilo, pod imenom „Jugoslovanski vinogradar“, ki bo prinašal članke v vseh treh narečjih našega troimenega naroda. V pripravljalni odbor za ustanovitev te organizacije, ozir. za izradbo pravil so bili izvoljeni kot zastopniki Slovenije gg. Anton Puklavec, vin. ravnatelj v Mariboru, kot predsednik in Bohuslav Skalicky, višji vin. nadzornik v Novem mestu kot glavni tajnik odbora. Nadalje so bili izvoljeni kot tajniki v pripravljalni odbor: dva zastopnika za Hrvatsko in Slavonijo in po en zastopnik za Srbijo, Hercegovino in Dalmacijo. Pripravljalnemu odboru so se dale smernice za sestavo pravil. Kak hitro bodo pravila izgotovljena, po oblasti odobrena in razmnožena, se bo to naznanilo po časnikih in takoj počelo z ustanovitvo krajevnih vinarskih društev. P. n. kmetijske podružnice se že sedaj naprošajo, da sondirajo v svojem območju in delajo propogando za ustanovitev okoliških vinarskih društev. Članarina bo znašala na leto kakih 20. K. Naročila na pravila sprejema proti naknadni povrnitvi stroškov vin. ravnatelj A. Puklavec v Mariboru. V očigled dejstvu, da se bo že

v najkrajšem času začelo s pogajanjem o sklepu trgovinskih pogodb, bi bilo želeto, da bi bila ta organizacija čimpreje izvršena in nam na ta način dana možnost vplivati na potek pogajanj v našem interesu. Doseči prosti izvoz vina in preprečiti uvoz tujih vin (posebno italijanskega in madžarskega) mora biti prvo delo nameravane organizacije, ker od teh dveh faktorjev je sploh odvisen obstoj našega vinarstva.

Nakup plemenskih ovac. Osrednja vlada je dovolila izvoz 2000 ovac jezersko-solčavske pasme proti garanciji uvoza plemenske goveje živine v enaki vrednosti. Ovcerejci se s tem opozarjajo, da nakupuje (oziroma nadaljuje nakup) prihodnje dni posebna komisija te ovce, in sicer zdravo plemensko blago v starosti do tretjega leta, ovce tudi z jagnjetom; ena tretjina naj bodo mrkači (ovni). Cena se bo sukala okoli 12 kron za kg žive teže, za izvrstno blago nekaj višje. Za enkrat se namerava izvesti nakup v Jezerski in Kokrski dolini od dne 9. do dne 11. decembra in v gornji Savinski dolini v tednu od dne 13. do 18. decembra. Nakup se bo vršil le v takih krajih, kjer se lahko računa na 100 komadov. Želi se nakupovati od rejcev, ne od prekupcev. Prijave in informacije pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Pozor na poldinarske novčаницe. V Zagrebu so prišli na sled ponarejenim poldinarskim novčanicam, ki so bledeje barve ter se na njih na eni strani odtisk slabo pozna.

Zaplenjeni tisočaki s ponarejenimi znamkami se vrnejo lastnikom, da svobodno z njimi razpolagajo. Zamenjali pa se ne bodo.

Plačevanje davka na vojne dobičke za leta 1914. do 1917. se je dovolilo v treh obrokih. Prvi obrok v znesku 50 odstotkov se mora plačati tekom 30 dni po vročitvi plačilnega naloga, drugi obrok v znesku 25 odstotkov v nastopnih dveh mesecih in tretji obrok zopet v znesku 25 odstotkov v nadaljnih dveh mesecih.

Izvoz jagnjet iz Jugoslavije je gospodarski odbor ministrstva prepovedal.

Cene živini naraščajo. Ker je izvoz mesa iz Jugoslavije v Avstrijo dovoljen preko Maribora, so se začele cene živini dvigati. V Slavoniji plačujejo že po 20 K za kg žive teže. Iz Maribora se marsikateri dan izvozi do 80 vagonov mesa v Avstrijo, kjer se plačuje kilogram po 42 naših kron. Kdo dobi glavni dobiček?

Dopisi.

V kavarni „BALKAN“, Ptuj
vsak večer KONCERT.
Čez 35 časopisov vsake vrste p.
n. občinstvu na razpolago.
JANKO VUČAK
kavarnar.

Dečja stanica v Ptuj (otroški vrtec) priredi dne 19. t. m. ob pol 5. uri popoldne v Narodnem domu božičnico. Na vspredu so deklamacije, igra „Božična povest“, nastop božičnega moža in nato obdarovanje otrok. Vodstvo dečje stanice v Ptuj.

Malanedelja. Tu je umrla v noči od 8. na 9. tm. gospa Ana Kukovec, stara 69 let, ki je živela že delj časa pri svoji hčerki, tukajšnji trgovki Jožefa por. Prejac. Pokojnica je bila mati ministra dr. V. Kukovca. Že delj časa je bolehala. Naj počiva v miru!

Ptuj. Deželna vlada v Ljubljani je dovolila zvišanje mostnine na dravskem mostu v Borlu.

Iz Središča. Presenetilo nas je poročilo, kako je Ptuj praznoval državni praznik 1. december. Tudi naš napredni trg je pokazal, da pojmuje pomen tega našega največjega praznika. Po maši, katere se je udeležil občinski odbor, Sokol z godbo, požarna bramba

in veliko število občinstva, smo se zbrali na trgu. Po kratkem slavnostnem govoru je godba zaigrala „Lepa naša domovina“ in „Bože pravde“, zaorili so živjoklici na našega kralja in razšli smo se v zavesti, da nam je ta dan, ko tretjič praznujemo proglasitev ujedinjenja in ustanovitve lastne države, ravno po dovršenih volitvah v ustavotvorno skupščino pričetek lepše bodočnosti.

V Varaždinu je umrl pretečeni teden g. dr. Mato Zidarč, ki je bil splošno priljubljen zdravnik v 71. letu. Rojen na Humu pri Ormožu, se je izšolal v Varaždinu in v Gradcu. Služboval je v Krapini, v Brežicah in kot okrajni zdravnik mnogo let v Varaždinu. N. v. m. p. Bil je slovesno pokopan.

Požar v Ormožu. Dne 8. t. m. zvečer nastal je v podstrešju pralnice južne železnice v Ormožu ogenj, ki je dotično strešino uničil. Škoda znaša približno 12000 K. Vzrok požara je bila neka razpoka na dimniku, od koder so baje iskre prihajale na podstrešje.

Božičnica v hiralnični bolnici. Noben dan v letu ne zahteva zase toliko pijitete, kakor božični večer. Nikdar revež in osamljen človek ne čuti toliko revščine in osamelosti kot ob tej priliki. Nasprotno pa je sreča rodbine tega večera najbolj intimna in sega najgloblje. To moramo imeti pred očmi, ko pomislimo na naše uboge v hiralnici. Vsaj ta večer naj bi imeli občutek, da so v rodbinskem krogu in da drugi srečnejši mislijo na nje. V to svrhu se zbira v našem mestu pri prebivalcih obeh narodnosti. Zbirko je prevzela velerodna gospa grofica A. Marija Herberstein-ova. Kdor prejme od nje pismo, ali telefonično ali ustno prošnjo, naj se blagovoli odzvati ter podariti po svojih močeh v dober namen.

Politične vesti.

Kdo je naš državljani? Tozadevna naredba, ki jo je te dni podpisal regent, določa sledeče: Naši državljani postanejo vsi, ki so dne 1. januarja t. l. bili že 10 let pristojni na bivšem avstrijskem ozemlju, ki je pripadlo nam ter so obdržali to pravico do dne 16. julija t. l. Kdor si je pridobil pristojnost šele po 16. juliju, mora prositi za sprejem pri pokrajinski vladi. Osebe, ki imajo pristojnost na ozemlju, ki je pripadlo Češkoslovaški, Poljski, Italiji ali Rumunski, morajo prositi za naše državljanstvo do dne 16. julija 1921., iz drugih držav, n. pr. Avstrije, pa do dne 16. januarja 1921. Osebe, ki živijo na našem ozemlju, a so pristojne v kako drugo državo, morajo do dne 16. julija 1921. optirati za našo državo.

Za vse državljane enake dolžnosti! Na predlog ministra dr. J. Kukovca je ministrski svet sprejel v ustavni načrt pogoj, da so vsi državljani brez razlike plemena in pokrajine obvezani plačevati davke enakomerno. Kot glavni državni dohodek se uvede dohodninski davek brez vsakih doklad. Naši poslanci bodo morali paziti, da ta davek ne bo zadel krivično kmetovalcev.

Razdelitev naše države pa okrožja. O tem razpravlja v Zagrebu posebna komisija, v kateri je tudi en Slovenec, namreč prof. dr. Jože Rus. Država se ne sme razdeliti v več kot 35 okrožij. Na čelu vsakega okrožja bo načelnik ali župan. Okrožne skupščine bodo razpravljale o financah, poljedelstvu, prosveti, zdravstvu, socialni politiki i. dr. Potemtakem odpadejo nekatera poverjenišтва pri pokrajinskih vladah.

Demisija Vesničeve vlade. Beograd, 14. decembra. Po sklepu seje ministrskega sveta se je podal ministrski predsednik dr. Vesnič ob 6. uri popoldne na dvor, kjer je predložil regentu demisijo celokupne vlade. Regent je demisijo sprejel.

Sprememba v deželni vladi. Uradno se objavlja. Predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc je poslal včeraj 13. t. m. na ministrskega predsednika dr. Vesniča brzojavko, na kateri mu z ozirom na demisijo ministra za promet dr. Korošca javlja, da da-

jejo tudi on kot predsednik deželne vlade za Slovenijo, kakor tudi poverjenik za uk in bogočastje dr. Karol Verstovšek, poverjenik za javna dela ing. Dušan Serbec in poverjenik za kmetijstvo Jakob Jan svoje mandate na razpolago. Do nadaljne odredbe od strani centralne vlade bodo imenovani vodili posle. Demisija je le naravna posledica sklepa, da preide ljudska stranka v konstituenti v opozicijo. Po beograjskih poročilih je razpravljajal o demisiji že včerajšnji ministrski svet, ki je vzel demisijo poverjenikov dr. Brejca, dr. Verstovškega, inž. Serbca in Jana na znanje. Vodstvo vladnih poslov je poveril začasno poverjeniku za notranje zadeve dr. Pitamicu. Tudi dr. Pitamic je sicer podal svojo demisijo že takoj po dovršenih volitvah, ker je smatral s tem svojo nalogo za izvršeno. Ministrski svet pa ga je kljub temu kot edinega nevtraleca in uradnika v dosedajni deželni vladi pridržal, dokler se vprašanje ne reši definitivno po sestavi novega ministrstva v Beogradu. Kakšna bo nova pokrajinska vlada, še ni gotovo. Po dosedanjih vesteh bi se dalo sklepati, da se bo odločila večina prizadetih strank za nevtralno uradniško vlado. Kot predsednika se imenujeta v prvi vrsti dr. Pitamic in dr. Baltič, načelnik v notranjem ministrstvu.

Verifikacijski odbor. Beograd, 14. decembra. Danes popoldne se je sestel v dvorani konstituentne verifikacijski odbor. Odbor se je konstituiral. Komunisti so glasovali za listo g. Pečica, ki je izvoljen za predsednika s 310 glasovi proti 9, ki so bili oddani za radikalca. Za tajnika je izvoljen socialni demokrat dr. Korun. Poročevalec bo poslanec zemljeradniške stranke. Nato so se prejele pritožbe proti volitvam, ki jih je bilo samo deset in katerih so tri že rešene, ker navajanja pritožb ne morejo vplivati na definitivni izid okrožnih volitev. Te pritožbe se tičejo volitev v mostarskem, banjaluškem in tuzlanskem okrožju.

Prva seja ustavotvorne skupščine. Prva seja ustavotvorne skupščine se je pričela v nedeljo ob 10. uri. Vse lože so bile prenapolnjene, v novinarskih ložah je bila prava gneča. V dvorani so poslanska mesta večinoma zasedena. Poslanec dr. Milan Roje je predlagal za starostnega predsednika skupščine Nikola Pašića, ki je bil z burnim aplavzom pozdravljen. Pašić je stopil na tribino, pozdravil skupščino, omenjal važnost konstituante in izrazil prepričanje, da bodo poslanci složni v delu, da se utrdi osnova države. Seja je potekla skrajno mirno. Po seji so poslanci odšli k svečani službi božji.

Pogajanje med demokrati in radikalc. Demokratski klub je sklenil, da prevzame inicijativno in se začne pogajati z radikalcem radi skupnega dela v konstituenti. Načelnik obeh klubov Pašić in Davidović sta se dolgo razgovarjala o notranjem in zunanjem položaju. Razgovori se bodo nadaljevali. Pri demokratih in radikalcih prevladuje prepričanje, da zahteva interes države sestavo močne vlade, ki bi mogla hitro v konstituenti izvesti ustavo in osnovne zakone za uredbo države.

Narodni socialci in soc. demokrati so se izjavili za edinstvo države in bodo glasovali za večino členov vladnega ustavnega načrta.

Jugosl. muslimanska organizacija je izjavila, da je za monarhijo.

Združeni kmetijski poslanci. Na seji poslancev zemljeradniške stranke iz Srbije, Saveza težaka iz Bosne Hercegovine, težake stranke iz Dalmacije in članov slov. Samostojne kmetijske stranke je bilo sklenjeno, da se vse to stranke združijo v enotno zemljeradniško stranko. Predsednikom kluba je izvoljen Vojislav Lažič, prvim podpredsednikom pa Ivan Pucelj iz Slovenije. — Za zemljeradniško stranko je izjavil Mihajlo Avramović predsedniku Dem. kluba Davidoviću, da je stranka po svojem programu najbližja demokratski stranki in da bo storila vse za izhod iz sedajnega položaja. V vlado pa stranka ne vstopi.

Književnost.

Cika Jova Zmaj, Kalamandarija. Za našo deco poslovenil Al. Gradnik v Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Strani 70. Cena vezana 16 K, po pošti pripravljeno K 1.40 več. Poleg Zupančičevega Cicibana v slovenskem jeziku še ni izšla pesniška zbirka, ki bi nudila našim otrokom več, kot pravkar izšla Kalamandarija. Malokateri mladinski pesnik je tako dobro pogodil otročjo dušo kot Cika Jova. Zato zbirko kar najtopleje priporočamo starišem, da jo naroče svojim malim za božič. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Razno.

Škof Dr. Mahnič umrl. Zagreb, 14. dec. Danes zjutraj ob 8. uri je umrl v nadškofijski palači po dolgi in težki bolezni krški škof dr. Anton Mahnič. Pogreb se bo vršil v soboto ob 9. uri. Dočas bo truplo, ki ga bodo balzamirali, izpostavljeno v dvorani nadškofijske palače.

Otvoritev I. umetniške razstave v Mariboru. V sredo ob 10. uri se je otvorila v prostorih bivše kazine v Mariboru I. umetniška razstava. Otvoril jo je g. general Maister s krasnim govorom, v katerem je očrtal na kratko, kako bujno se razcveta naša umetnost v Mariboru od prevrata sem, ki je dosegla višek sedaj s prvo razstavo upodabljajoče umetnosti bivšega Spodnjega Štajerja. Očrtal je dalje zasluge g. prof. Cotiča, čigar delo je pravzaprav ta razstava ter končno predstavil glavne umetnike, ki pri razstavi sodelujejo. Po njegovem govoru so si povabljeni gosti kot prvi ogledali razstavljene umetnine, katerih je 184 po številu. Med umetniki je nekaj že znanih starejših moči z akademično naobrazbo, ostali pa so večinoma začetniki. Razstavili so sledeči slikarji ter slikarice: E. Baumgartner, K. Corenini, J. Cozzi, V. Cotič, K. Hamböck, Ljudmila Janovska, J. Karlovič-Janovsky, T. Janžekovič, Hedvika Kiffmann, Erna Klain-Bros, S. Kobylanski, J. Kos, F. Krajnc, Špelca-Mladič, Rita Passini, J. Peteln, O. Pistor, Violetta Rosmanit, M. Sadar, A. Seöbacher, Vera Simonič-Blumenau, Fr. Stiplovšek, Avgusta Šaube, N. Vidmar, Jože Vokač, J. Tschare, Iv. Žabota ter kipar Ivan Napotnik. Razstava je odprta ob delavnikih od 9—14 ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9—12 ter od 13—15 ure. Vstopnina znaša za osebo 4 K.

Kako bodo prisegli poslanci? V poslovnik za konstituento je bila sprejeta določba, da morajo vsi poslanci priseči kralju, državi in narodnemu edinstvu. Poslanec, ki bi ne prisegel ali bi stavil kake omejitve, izgubi mandat.

Koliko časa sme poslanec govoriti? Glasom načrta poslovnika, ki ga je izdelal min. svet, sme posamezni poslanec k vsakemu členu ustave govoriti kvečemu poldrugo uro.

Dnevnicе poslancav so se določile na 120 dinarjev.

Carine so dale v mesecu novembru ogromen dohodek 320 milijonov dinarjev.

Pulj umira. V zadnjih dveh letih se je število prebivalcev Pulja od 70.000 zmanjšalo na 23.000. Ulice, pa tudi cele hiše so prazne, vsled česar seveda tudi cene stanovanj znatno padajo.

Najden Atilov grob? V strugi reke Aranke na Ogrskem so odkrili veliko krsto, ki jo bodo izvlekli iz vode. Arheologi so mnenja, da je ta krsta hunskega kralja Atila, o katerem se pripoveduje, da so ga po smrti položili v tri krste in jih spustili na dno reke.

Poprava lokomotiv. Ministrstvo saobračaja se pogaja s Škodovimi tvornicami glede poprave naših lokomotiv. Tudi Rumunija je pred kratkim izročila Škodovim tvornicam v popravilo okoli 500 lokomotiv. Naša železniška uprava je oddajala popravila na Madžarsko, a sedaj se je pokazalo, da madžarske tvornice niso sposobne, da izvrše to delo.

Delavsko zavarovanje. V ministrstvu za socialno politiko je začela zborovati strokovnjaška konferenca, ki bo najprej pregledala vse predložene referate o zavarovanju delavcev za slučaj bolezni in nesreče. Na podlagi teh referatov bo izdelala enotno zakonsko predlogo za vsa državo, ki bo regulirala to vprašanje.

Odvetnik

Dr. Franjo Lipold

naznanja, da se je 15. decembra 1920
preselil in ima svojo

odvetniško pisarno

v Mariboru, Aleksandrova cesta 36,
I. nadstropje.

Telefon št. 85.

Kje se izdelujejo iz izpad-
lih las kite in poprav-
ljajo punčke?
• **K. NEKOLA**, brivec v Ptuj, Cankarjeva ulica.

IZJAVA.

Na shodu SLS dne 15. novembra 1920 sem v minoritskem samostanu v Ptuj v javnem govoru trdil, da me je neki ptujski odvetnik v početku vojne naprosil za posredovanje zaradi pregajanja kot Slovenec. Ta trditev se ne tiče g. dr. T. Gosaka, ker me ta gospod ni prosil nikake usluge. Nadalje sem navajal ob isti priložnosti, da je računal neki odvetnik neki stranki za par pisem ujetniku v Italijo 3000 kron.

Izjavljam, da je ta trditev temeljila na lažnjivih podatkih neke stranke pisarne g. dr. Gosak-a.

Prepričal sem se, da je g. dr. Tone Gosak opravljal vse delo za ujetnike skoz več kot leto dni brezplačno in je celo vse izdatke za pošto itd. dal iz usmiljenja iz lastnega žepa.

Tudi kateregakoli družega g. odvetnika v Ptuj se moja trditev glede previsokega računanja stroškov ne tiče, ker je neresnična.

Obžalujem, da sem storil na podlagi napačnih poročil krivico, ter jo tem potom drage volje popravim. Ta izjava se na mojo željo objavi v „Ptujskem listu“ in v „Slov. Gospodarju.“

Ptuj, dne 9. decembra 1920.

Miha Brenčič i. r.

PIANINO se išče v najem. —
Naslov pove uprava lista.

3 močne roje čebel s čeljakom, zaboji in okvirji vred proda po nizki ceni g. Jožefa Krajnc, Breg št. 37 pri Ptuj.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvo v PTUJU in okolici, da zopet izdeluje vse vrste

čevlje

za gospode in dame, prevzame tudi vsa popravila in prosi za obilen obisk. S spoštovanjem

Jan. Potočnik, čevlj. mojster
v Ptuj, Miklošičeva ul. 11,
poprej Bavarska ulica.

Išče se za izdelovanje perila doma - več šivilj. -

Oglasijo se naj takoj v hiši g. Schosteritsch-a, I. nadstropje, VRABIČ.

Knjigovodja,

samostojen, izurjen v bilanci, zelo zanesljiv z večletno prakso, se išče.

Ponudbe poslati na Grofa pl. Herberstein-a grajščinsko ravnateljstvo v Ptuj.

Generalno zastopstvo Jadranske zavarovalne družbe

(Riunione Adriatica) v Ljubljani, Pod Trančo 2.

uljudno naznanja

da je izročila okrajno zastopstvo za Ptuj in okolico

g. M. Stebich, Ptuj, Slovenski trg 3.

Naša družba prevzame vse vrste zavarovanja proti požaru, vlom, zlomljenju šip in prevozna zavarovanja proti najugodnejšim pogojem. Posebno opozarjamo na vse vrste

življenskih

zavarovanj, katera mi prevzemamo v vseh kombinacijah in v veljavnih valutah.

S spoštovanjem

Generalno zastopstvo

Jadranske zavarovalne družbe v Ljubljani.

Proda se

lepo posestvo

v bližini Ptuja za prilično 100.000 K. Več pove upravnistvo Ptujскеga lista.

Božična darila
proti nizkim cenam priporoča
F. WERHONIG,
urar
Ptuj, Miklošičeva ul. 3

Stavbinska družba Treo & drugi
se priporoča.

Miši-podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moja najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek za uši v obliki in perilu 10 in 20 K, proti mravljam 10 K, proti ušem pri perutnini 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, mazilo proti garjam 12 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport**

M. JÜNKER, ZAGREB 112, Petrinjska ulica 3.

Prva jugoslov. tovarna za usne in čevlje na Bregu pri Ptuj
kupuje svinjske kože

po najvišjih cenah. Sprejmejo se v tovarni na Bregu, pri usnarju g. Francu Potočniku, Minoritski trg šte. 3 in v trgovini Josipa Piricha, Hrvatski trg.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celoveu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.